

ERDÉLYI TUDOMÁNYOS FÜZETEK

154. SZ.

ROMÁNIA
MAGYAR IRODALMÁNAK BIBLIOGRÁFIÁJA
1940-BEN, A BÉCSI DÖNTÉS UTÁNI
IDŐSZAKBAN ÉS 1941-BEN

ÖSSZEALLÍTOTTA
VITA ZSIGMOND

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET KIADÁSA
KOLOZSVÁR, 1943

ERDÉLYI TUDOMÁNYOS FÜZETEK

114. SZ.

ROMÁNIA MAGYAR IRODALMÁNAK BIBLIOGRÁFIÁJA 1940-BEN, A BÉCSI DÖNTÉS UTÁNI IDŐSZAKBAN ÉS 1941-BEN

ÖSSZEALLÍTOTTA
VITA ZSIGMOND

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET KIADÁSA
KOLOZSVÁR, 1943

Különlenyomat
az ERDÉLYI MUZEUM
1943. évi 1. számából

Felelős kiadó: Vita Zsigmond.
Minerva nyomda Rt. Kolozsvár. 56. — Felelős vezető: Major József.

Románia magyar irodalmának bibliográfiája 1940-ben, a bécsi döntés utáni időszakban és 1941-ben

Románia magyar irodalmának bibliográfiáját az 1940 előtti években György Lajos, Ferenczi Miklós és Valentiny Antal állította évenként össze. Az 1940-i bécsi döntéssel munkája félbeszakadt és így reánk hárult az a feladat, hogy az új korszakba jutott romániai magyar könyvtermelést számontartsuk. Ez a munka az új körülmények között sok nehézségbe ütközött, mert a Nagyszebenbe költözött Egyetemi könyvtárnál nincs olyan tisztviselő, aki ezt elvégezhetné volna. A romániai magyar könyvkiadás azonban az új körülmények között szűkebb kerületre zsugorodott és lényegesen visszaesett. Így azután személyes utánjárással is meg lehetett szerezni a magyar kiadványok nagy részét. Ezen kívül *Muşlea János* igazgató úr szíves engedélyével módomban állott a nagyszebeni Egyetemi Könyvtár köteleespéldány jegyzékének áttanulmányozása is, és így bibliográfiámat a hivatalos adatok alapján állíthattam össze. A köteles példányok jegyzékét a Bethlen-kollégium könyvtárának újabb magyar anyagával összehasonlítva, megállapíthattam, hogy az előbbi nem teljes. A kisebb vidéki nyomdák ugyanis nem küldik be kiadványaikat rendszeresen. Így például a nagyenyedi kiadványok eddig egyáltalán nem szerepeltek Valentiny Antal bibliográfiájában. A Bethlen-kollégium könyvtárának segítségével most ezt a hiányt is sikerült pótolni, és így különösen egyházi kiadványaink jegyzékét tudtuk teljesebbé tenni.

Az 1940-i bibliográfia a bécsi döntés után négy hónapra vonatkozik. Az előző hónapok magyar irodalmának bibliográfiáját nem állott módunkban összeállítani, de az új korszak irodalmi termelését helyesebb is egész külön kimutatni. E bibliográfia 1940-i részlete 18 kiadványról számol be és a romániai magyar irodalom újabb tapogatózásait mutatja. Ennek a könyvtermelésnek legnagyobb részét (8 darabot, azaz 50%-ot) a naptárak teszik ki. Az egész időszaki irodalom 47%-ot, vagyis a könyvtermelésnek szinte felét teszi ki. Ez természetes, mivel a négy hónap éppen az év végére a naptárak kiadásának idejére esett és azt mutatja, hogy a megnehezedett könyvkiadási lehetőségek között a romániai magyarság hamar fölismerte a naptárak népszerű jelentőségét. Második helyen állnak a tudományos és ismeretterjesztő művek 5 művel (29.4%). A szépirodalom csak két művel (11.7%) szerepel. Ez, ha tekintetbe vesszük, hogy tulajdonképpen egy műnek két változatlan kiadásáról van szó, rendkívül kis szám. A szépirodalom az új helyzetben szinte teljesen elnémult. Végül egy-egy művel szerepel a vallásos és a tankönyv irodalom.

A megjelent munkákat megjelenési helyük szerint is csoportosítottam. A helységek szerinti megoszlás híven mutatja azt, hogy a bécsi döntés utáni romániai magyar irodalomnak nincs egyetlen kiadóvállalata és központi jellegű nyomdavállalata sem; nincs irodalmi központja. A leg-

több munkát — ötöt (29.4%) — Temesvárt adták ki, azután következnek Nagyenyed négy (23.5%), Brassó három (17.6%), Arad két (11.7%), Lugos két (11.7%) és Gyulafehérvár egy (5.8%) művel. A temesvári munkákat a Victoria könyvnyomdában nyomtatták. Ez a magyar jellegű nyomda adott lehetőséget naptáraink jó részének a kinyomatására.

Táblázatos kimutatás.

I. Szépirodalom		
Széppróza	2	11.7%
II. Tudományos és ismeretterjesztő művek	5	29.4%
III. Vallásos irodalom	1	5.9%
IV. Tankönyvek	1	5.9%
V. időszaki irodalom		
a) Évi jelentések	1	5.9%
b) Naptárak	8	41.2%
Összesen:		18 100.0%

} 47%

Helységek szerint:

1. Temesvár	5	27.8%
2. Nagyenyed	4	22.2%
3. Brassó	3	16.7%
4. Arad	3	16.7%
5. Lugos	2	11.1%
6. Gyulafehérvár	1	5.5%
Összesen:		18 100.0%

1941-ben a romániai magyar kiadványok száma 48-at tett ki. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy az 1940 előtti években a romániai magyar könyvek száma évenként 250 körül mozgott, ezt a számot nem tarthatjuk meglepő csökkenésnek. Ha azonban nem csupán a megjelent könyvek számát, hanem terjedelmüket is megnézzük, akkor mindjárt feltűnő a nagy csökkenés. A megjelent munkáknak ugyanis 20.8% a Magyar Kisebbségnek 8—21 lapos különlenyomata és a többi munkák jelentős része is csupán 1—2 íves kiadvány. A legnagyobb terjedelemben és a leggazdagabb irodalmi anyaggal még most is a naptárak jelentek meg.

A bécsi döntés után, 1941-ben a romániai magyar könyvkiadás még nem szerveződött meg és önálló szépirodalom is alig alakulhatott ki. A 48 munkából szépirodalmi alkotás 8, azaz 16.6%, ebből azonban 2 gyermekek számára való gyűjtemény, nem új irodalmi munka. A múlt évihez képest a szépirodalmi alkotásokban jelentős növekedést vehetünk észre. A tudományos és ismeretterjesztő művek száma 19-re, azaz 36.5%-ra emelkedett. A bécsi döntés után tehát a romániai magyar irodalom legnagyobb részt ismeretterjesztő lett. Emelkedett a vallásos irodalomnak és a tankönyveknek is az arányszáma. Az előbbi 10 (19.2%), az utóbbi pedig 3 (5.7%) munkát tesz ki. Ezzel szemben lényegesen csökkent az időszaki irodalom, főleg a naptárak arányszáma. A 4 (7.7%) évi jelentés és jegyzőkönyv mellett csak 6 naptár (11.5%) jelent meg. Az 1942. évi naptárak egy része ugyanis csak későbbben, az 1942. év folyamán jelent meg.

A különfélék rovatában 2 munkát soroltam. Az egyik egy temesvári képsorozat, a másik pedig egy kotta.

Ha a megjelent munkáknak helységei szerint való csoportosítását megfigyeljük, érdekes változást vehetünk észre. Az első helyet 17 munkával (32.7%) Nagyenyed foglalja. Ennek oka egyrészt az, hogy Nagyenyeden szerveződött meg a református egyházkerületnek, az EMGE-nek és a Hangyának központja, itt jelentek meg tehát fenti szervezetek hivatalos kiadványai, másrészt pedig az, hogy a már régebbi idő óta működő Corvin és Keresztes Nagy nyomda mellett 1940 őszén felállították a Bethlen-nyomdát is. Nagyenyed eszerint 1940-ben a romániai magyar könyvkiadásban magához ragadta a vezető szerepet. A második helyen Temesvár áll 15 (28.9%), a harmadikon pedig Lugos 10 (19.3%) művel. A többi városokban már lényegesen kevesebb munka jelent meg. Arad három, Torda két, Bukarest, Petrozsény, Déva, Gyulafehérvár és Kisjenő pedig egy-egy művel szerepel.

Végül érdemesnek tartottam magyar szerzőknek román munkáit is felsorolni, mert ezzel is kiegészíthetjük a romániai magyar irodalmi munkásság képét. Igaz, hogy itt sokszor csak a névből kellett ítélnem, de legtöbbször közelebbi ismereteim voltak a szerző magyarságáról. Megjegyzem, hogy a magyar nyelvű munkák szerzői között is van magyar eredetű, de nem magyar nemzetiségű (Ferenczy György).

Az egyes szakcsoportok százalékarányának megoszlását az alábbi ki-mutatás tünteti fel:

I. Szépirodalom:		
a) Verses művek	2	15.3%
b) Széppróza	6	
II. Tudományos és ismeretterjesztő művek	19	36.5%
III. Vallásos irodalom	10	19.2%
IV. Tankönyvek	3	5.7%
V. Időszaki irodalom:		
a) Elvi jelentések, jegyzőkönyvek	4	7.7%
b) Naptárak	6	11.5%
VI. Különfélék	2	4.1%

Összesen: 52 100.0%

A helységek szerinti megoszlás:

1. Nagyenyed	17	32.7%
2. Temesvár	15	28.9%
3. Lugos	10	19.3%
4. Arad	3	5.7%
5. Torda	2	3.9%
6. Bukarest	1	1.9%
7. Petrozsény	1	1.9%
8. Déva	1	1.9%
9. Gyulafehérvár	1	1.9%
10. Kisjenő	1	1.9%

Összesen: 52 100.0%

1940. év

I. SZÉPIRODALOM

Széppróza

1. *Gyulafehérvári Farkas Sándor*. Aforizmák. Aiud-Nagyenyed 8°. 16 l. A szerző kiadása. Keresztes Nagy Imre ny.
2. *Gyulafehérvári Farkas Sándor*. Aforizmák. Második változatlan kiadás. Aiud-Nagyenyed. A szerző kiadása. 8°. 16 l. Keresztes Nagy Imre ny.

II. TUDOMÁNYOS ÉS ISMERETTERJESZTŐ MŰVEK

1. *Balogh Artúr*. A Nemzetek Szövetsége és a romániai magyar kisebbség. Kny. a *Magyar Kisebbség* 1940. évi 18—19. számából. Lugoj. 8°. Husvéth és Hoffer ny.
2. *Fekete György*. Hogyan alakítsunk fogyasztási szövetkezetet? Kiadja a Hangya Szövetkezetek Szövetsége. Aiud-Nagyenyed. 8°. 16 l. Corvin ny. (Szövetkezeti könyvtár 6. szám).
3. *Jakabffy Elemér*. Krassó-Szörény vármegye története különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. Lugoj. 8°. 111 l. Husvéth és Hoffer ny.
4. *Juhász Attila*. Remeg a Föld és az ember. Arad. 8°. 48+1 térkép. Vasárnap ny. Minorita Kultúrház.
5. *Korányi Barnabás*. Az endocrindermatosiskról. Arad. 8°. Lovrov ny. 21 l.

III. VALLÁSOS IRODALOM

1. *Erdélyi Gyula*. Az Evangélium szerinti élethivatás. Aiud-Nagyenyed. 8°. 7 l.

IV. TANKÖNYVEK

1. *Római katolikus kis katekizmus*. Az elemi népiskolák III—VI.

osztálya részére. Jogositott kiadás. Timișoara I. Missio-k, 8°. 132 l.

V. IDŐSZAKI IRODALOM

a) Évkönyvek, évi jelentések

1. *Circulares Litterae* ad venerabilem Clerum almae diocensis Alba Juliensis Anno 1940 dimissae. 4°. 55 l. Ex. Officina Typografica Lycei Episcopalis Albae Juliae.

b) Naptárak

1. *A Kis Ujság Népnaptára az 1941. esztendőre*. Szerkesztette: Papp Andor. Kiadja a Kis Ujság lapvállalata, Arad, 8°. 148 l. Lipova, Beer kny.
2. *Evangélikus Élet Naptára*. 1941. Kiadja az Evangélikus Élet baráti munkaközössége. Szerkeszti: Gillich Fülöp, felelős kiadó: Mátyás Béla. Baciú, jud. Brașov. Brașov. 8°. 176 l. Bodor Vilmos ny.
3. *Hangya Naptár*. 1941. XIX. évfolyam. Szerkeszti és kiadja: a „Hangya” Szövetség, Aiud-Nagyenyed, az Erdélyi Római Katolikus, Református és Unitárius Egyházak közremunkálásával. Timișoara. 8°. 184+LVI. l. „Victoria” ny.
4. *Katolikus Naptár*. 1941. XVIII. évfolyam. 8°. 111 l. Timișoara. Victoria ny.
5. *Legjobb Naptár*. 1941. Szerkesztette és kiadja: az „Ágisz” általános gazdasági szövetkezet közművelődési szakosztálya. Brașov. Str. Mihail Weiss 5. 8°. 176 l. Brașov. Erdélyi Sajtóvállalat ny.
6. *A Magyar Gazda Naptára*. 1941. LXXI. évfolyam. Szerkesztette: gr. Teleki Ádám, az „Erdélyi Gazda” főszerkesztője. Kiadja: Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület. Brașov. 8°. 192 l. Erdélyi Sajtóvállalat ny.

7. *Magyar Népnaptár.* 1941. XIII. évfolyam. Szerkesztette: Becsky István. Timișoara. 8°. 152 l. Victoria ny.

8. *A Római Katolikus Népszö-vetség Naptára.* 1941. XII. évfolyam. Timișoara. 8°. 148 l. „Victoria” ny.

1941. év

I. SZÉPIRODALOM

a) Verses művek

1. *Szavalókönyv* elemi iskolás és vasárnapi iskolás gyermekek számára. Kiadja: A Romániai Erdélyi Református Egyház Nőszövetsége. Aiud-Nagyenyed. 8°. 32 l. Keresztes ny.

2. *Walter Ilona.* Verses könyve. Arad. 8°. 20 l. Lovrov ny.

b) Széppróza

1. *Farkas Sándor.* *Gyulafehérvári.* Érett kalászkok. Aiud-Nagyenyed. 8°. 16 l. Bethlen ny.

2. *Farkas Sándor.* *Gyulafehérvári.* Érett kalászkok. Második változatlan kiadás. Aiud-Nagyenyed. 8°. 16 l. Bethlen ny.

3. *Dr. Horváth Jenő* (összegyűjtötte). *Virágoskert.* Mesék, versek. Aiud-Nagyenyed. 8°. 16 l. Keresztes Nagy Imre ny.

4. *I. Kubán Endre.* Reszket a lelkem, mert eszembe jutottál (Petőfi és Szendrey Julia). Timișoara. 8° 176 l. Voința ny. A fedőlapot és rajzokat Szubotha Ottó festőművész, a könyv emblémáját Gallasz Nándor szobrászművész készítette.

5. *Molnár Sándor,* Vallomások könyve (Jegyzetek és novellák). Petroșeni Petrozsény. 8°. 168 l. Az író kiadása. Berger ny. Hatéj.

6. *Papp Andor.* A ma nője és más figurák. Arad. 8°. 100 l. Lovrov ny.

II. TUDOMÁNYOS ÉS ISMERETTERJESZTŐ MŰVEK

1. *Bányai Géza.* Janova. Falutanulmány. A „Magyar Kisebbség” különlenyomata. Lugoj. 8°. 8 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánsági Tudományos Füzetek 10. szám).

2. *Bányai Géza.* Medves. Falutanulmány. A „Magyar Kisebbség” különlenyomata. Lugoj. 8°. 10 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánsági Tudományos Füzetek 4. szám).

3. *Erdélyi Gyula és Nemes János.* A nevelő tanítás (Gyakorlati módszeres utasítás az elemi iskolai tantárgyak tanításához). Csefő Sándor tanítóképző-intézeti igazgató előszavával. Aiud. 8°. 124 l. Keresztes ny. (Tanítók Pedagógiai Könyvtára. 1. szám).

4. *Erdélyi Gyula és Nemes János.* Vezérkönyv a „Betüerdő” (I. oszt. abécé és olvasókönyv) használatához. Aiud. 8°. 24 l. Bethlen ny. (Tanítók Pedagógiai Könyvtára. 2. sz.).

5. *Farkas László.* Detta magyarsága a bánsági magyarság sorskérdéseinek tükrében. A „Magyar Kisebbség” különlenyomata. Lugoj. 8°. 21 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánsági Tudományos Füzetek 7. szám).

6. *Ferenczy György.* Golgota Transsylvániában. București. 8°. 131 l. Eminescu ny.

7. *I. Kubán Endre.* Irodalmi kis-katé (Timișoara-Temesvár). 8°. 128 l. Ex Libris könyvkiadóvállalat. A szerző arcképével. A fedőlapot Gallasz Nándor szobrászművész, a szerző arcképét Szőnyi István festőművész, a grafikai munkát Szubotha Ottó grafikaművész készítette.

8. *Nagy Endre.* Május a mező-

gazdaságban (Kézirat gyanánt). Aiud, 8°. 32 l. Corvin ny.

9. *Nagy Zoltán*. Az iskolaszövetkezetek vezetése. *Balázs András*: Gyakorlati útmutató az iskolaszövetkezetek elemi iskolában való szervezéséhez. Második kiadás. Kiadja a „Hangya” szövetkezetek szövetsége. Aiud. 8°. 78. l. Corvin ny. (Szövetkezeti könyvtár 5. szám).

10. *Péntek Árpád*. A karánsebesi régi és új református egyházközség és temploma. A „Magyar Kisebbség” kny. Lugoj. 8°. 9 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánsági Tudományos Füzetek 6. szám).

11. *Schiff Béla*. A „Temeschburg” név a történelem megvilágításában. A „Magyar Kisebbség” kny. Lugoj. 8°. 8 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánsági Tudományos Füzetek 5. szám).

12. *Schiff Béla*. Régi idők, régi emberek. Timişoara. 8°. 124 l. „Victoria” ny.

13. *Szikrény Vilmos*. Fibiş (Temesfüves). Falutanulmány. A „Magyar Kisebbség” kny. Lugoj. 8°. 16 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánáti Tudományos Füzetek 8. szám).

14. *Szikrény Vilmos*. Ötvösd. Falutanulmány. Kny. a „Magyar Kisebbség” nemzetpolitikai szemle 1941. évi 3—4-ik számából. 8°. 11 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánáti Tudományos Füzetek 2. szám).

15. *Teleki Mihály*, dálnoki: A tordaszentlászlói református egyházközség története. Aiud-Nagyenyed. 8°. 44 l. Keresztes Nagy Imre ny.

16. *A törvényes rendelkezéseket ismerni kell*. A gazdákat érdeklő újabb rendeletek és törvényes rendelkezések ismertetése. Az EMGE

tájékoztatója kizárólag az Egyesület tagjai részére (Kézirat gyanánt). Aiud. 8°. 23 l. Corvin ny.

17. *Vita Zsigmond*. Erdély művelődési törekvések száz évvel ezelőtt. Kny. a „Magyar Kisebbség” nemzetpolitikai szemle 1941. évi 1-ső számából. Lugoj. 8°. 16 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánsági Tudományos Füzetek 1. szám).

18. *Vita Zsigmond*. A „Kolozsvári Nevelői Kör” története. A „Magyar Kisebbség” kny. Lugoj. 8°. 19 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánsági Tudományos Füzetek 3. szám).

19. *Vita Zsigmond*. Nemzet és sors a Bánk Bán-ban. A „Magyar Kisebbség” kny. Lugoj. 8°. 16 l. Husvéth és Hoffer ny. (Délerdélyi és Bánsági Tudományos Füzetek 9. szám).

III. VALLÁSOS IRODALOM

1. *Egybegyűltünk*. Ima és énekfüzet gyermekek részére. Negyedik kiadás. Timişoara-Temesvár, 8°. 48 l. Victoria ny.

2. *Horváth Jenő*. „Vigyázzatok és imádkozzatok!” Imakönyvecske. Kiadja: a Vasárnapi Iskolai Vezetők Lapja. Aiud. 8°. 16 l. Keresztes Nagy Imre ny.

3. *Imakönyv* Páduai Szent Antal tiszteletére. Kiadja: P. Soós István, kármelita atya könyvecskéje nyomán, a Temesvári Egyházmegyei hatóság engedélyével a Missió könyv- és kegytárgyüzlet. Timişoara. 8°. 102 l., egy képpel. Victoria ny. (A borítékán: Páduai Szent Antal Imakönyv).

4. *„Itt az Isten köztünk”*. Biblia-olvasó Kalauz 1941. év második negyedére. Kiadja: a Romániai Erdélyi Református Egyház Biblia-

és Iralterjesztése. Aiud-Nagyenyed. 8°. 32 l. Keresztes Nagy Imre ny.

5. „*Itt az Isten köztünk*“. Biblia-olvasó kalauz 1941. év harmadik negyedére. Kiadja: a Romániai Erdélyi Református Egyház Biblia-Iratterjesztése. Aiud. 8°. 34 l. Keresztes Nagy Imre ny.

6. „*Itt az Isten köztünk*“. Biblia-olvasó kalauz 1941. év utolsó negyedére. Kiadja: a Romániai Erdélyi Református Egyház Biblia-és Iratterjesztése. Aiud. 8°. 32 l. Keresztes Nagy Imre ny.

7. *Kis Énekeskönyv*, zsoltárversek, dicséretetek, temetési és hozsánna-énekek gyűjteménye. Chişineu-Criş (Kisjenő). 8°. 72 l. Mayer J. ny.

8. *Koncz Ferenc*. Válasz a „Megszerveződésünk“-re. Turda. 8°. 13 l. Minerva ny.

9. *Szent Judás Taddeus élete*. 8°. 14 l. H. n. (Temesvár, Victoria ny. A borítékon: Szent Judás-Taddeus, a nagy segítő.)

10. *Thurneysen Eduard és Barth Karl*: Adventi, karácsonyi, passio és husvétii áhitatok. A Romániai Ref. Anyaszentegyház kiadása. (Nagy József fordítása Nagy Ferenc előszavával). Déva, 8°. 92 l. Corvin ny.

IV. TANKÖNYVEK

1. *Erdélyi Gyula és Nemes János*. Betűerdő. ABC és olvasókönyv az I. elemi osztály számára. Aiud. 8°. 93+34 l. Bethlen ny.

2. *Pokorny Emánuel*. Kis Biblia az elemi népiskolák 3—6. osztályának róm. kat. tanulói részére. Timişoara I. 8°. 127 l. „Missio“ ny.

3. *Római Katolikus elemi Katekizmus* a Biblia elemeivel az elemi népiskolák második osztálya ré-

szére, az első osztály anyagával. Timişoara I. 8°. 47 l. „Missio“ ny.

V. IDŐSZAKI IRODALOM

a) Évi jelentések, jegyzőkönyvek stb.

1. *Circulares Litterae* ad venerabilem Clerum almae dioecesis Alba Juliensis anno 1941 dimissae 2°. 22 l. Ex. Officina Typographica Lycei Episcopalis Albae Juliae.

2. *Hivatalos Körlevelek*. Kiadja a Romániai Református Egyház Intézőbizottsága. Aiud. 8°. 12+12 l. Keresztes Nagy Imre ny. és Bethlen ny.

3. *Kivonat* az Aiud-nagyenyedi ref. egyházmegye lelkészi értekezleti gyűlésének a Turda-nouă-útordai ref. templomban 1941. március hó 17-én a lelkigyakorlatok alkalmával felvett jegyzőkönyvből. Turda. 2°. 3 l. Minerva ny.

4. *A Romániai Erdélyi Ref. Egyház Aiudon*, 1941. évi május hó 20. napján tartott intézőbizottsági gyűlésének *jegyzőkönyve*. A Romániai Erdélyi Református Egyház hivatalos kiadványa. Aiud. 8°. 79 l. Keresztes Nagy Imre ny.

b) Naptárak

1. *A Magyar Néplap Kincses Naptára*. 1942. Timişoara. 8°. 128 l. Gummozit ny.

2. *A Római Katolikus Népszövetség Naptára*. 1942. XIII. évfolyam. Timişoara. 8°. 160 l. „Victoria“ ny.

3. *Hangya Naptár*. 1942. XX. évfolyam. Szerkeszti: Fekete György. Kiadja a Hangya Szövetség Aiud (Nagyenyed) az Erdélyi Római Katolikus, az Unitárius, a Magyar Evangélikus és a Bánsági és Alföldi Református Egyházak közremunkálásával. Timişoara. 8°. 240 l. Victoria ny.

4. *Katolikus Naptár*. 1942. XIX. évfolyam. Timișoara I. 8°. 176 l. „Victoria“ ny.

5. *Leányifjúság zsebnaptára 1942. évre*. Kiadja a Kat. Női Misz-szió Ifjúsági szakosztálya, Alba-Iulia. Timișoara. 8°. 79 l. Victoria ny. (A borítékán: Ifjúsági zsebnaptár. 1942.

6. *Magyar Népnaptár*. 1942. XIV. évfolyam. Kiadja és szerkeszti a Romániai Magyar Népközösség Bánsági Szervezete. Timișoara. 8°. 208 l. „Victoria“ ny.

VI. KÜLÖNFÉLÉK

1. 8 *Oszub*. Tablouri din Timișoara. Bilder aus Temeschburg. Timisoarai kép. h. sz. 1 l. 8 melléklettel [Temesvár].

2. *Záray Ödön*. Ave Maria. Énekhangra orgona- vagy zongorakísérettel. H. n. 2°. 4 l. [Arad].

VII. A GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK ÖSSZEFOGLALÓ UTALÓI

Az egyes művek feldolgozását 1. a megfelelő csoportokban

Délerdélyi és Bánsági Tudományos Füzetek. Szerkeszti: *Jakabffy Elemér*. A „Magyar Kisebbség“ kiadása. 1. sz. *Vita Zsigmond*. Erdélyi művelődési törekvések száz évvel ezelőtt. — 2. sz. *Szikrény Vilmos*. Ötvösd. — 3. sz. *Vita Zsigmond*. A „Kolozsvári Nevelői Kör“ története. — 4. sz. *Bányai Géza*. Medves. — 5. sz. *Schiff Béla*. A „Temeschburg“ név a történelem megvilágításában. — 6. sz. *Péntek Árpád*. A karánsebesi régi és új református egyházközség és temploma. — 7. sz. *Farkas László*. Detta magyarsága a bánsági magyarság sorskérdéseinek tükrében.

— 8. sz. *Szikrény Vilmos*. Fibiș. (Temesfüves). — 9. sz. *Vita Zsigmond*. Nemzet és sors a Bánk Bán-ban. — 10. sz. *Bányai Géza*. Janova.

Tanítók Pedagógiai Könyvtára.

1. sz. *Erdélyi Gyula és Nemes János*: A nevelő tanítás. — 2. szám. *Erdélyi Gyula és Nemes János*: Vezérkönyv a „Betűerdő“ használatához.

Szövetkezeti könyvtár. Kiadja a „Hangya“ Szövetkezetek Szövetsége. 5. szám. *Nagy Zoltán*: Az iskolaszövetkezetek vezetése. *Balázs András*: Gyakorlati útmutató az iskolaszövetkezetek szervezéséhez. Második kiadás.

VIII. MAGYAR SZERZŐK ROMÁN NYELVEN ÍRT MUNKÁI

1940.

1. *Józsa Joan*. Piarșiții și România până la 1918. Aiud. 8°. 115 l. Keresztes ny.

2. *Kövesi Tiberiu*. Sudarea ca flacăra oxi-acetelină a rosturilor de șine în România. Kny. a „Sudura“ III. 1940. 3. számából. Timișoara. 8°. 4+1 l. „Tipografia Românească“ ny.

1941.

1. *Nagy Elisabeta*. Considerațiuni asupra lamboului conjunctival în operația cataractei senile și asupra diferitelor metode de creare a lamboului (Doktori dolgozat). București. 8°. 23+1 l. Bucovina ny.

2. *Nagy Stefan*. Cetățenia în cadrul Constituției și a legiurilor românești (Doktori dolgozat). Aiud. 8°. 82 l. Keresztes ny.

1. Rass Károly: Reményik Sándor	1.50
2. Párvan Bazil: A dákok Tróájában	1.50
3. Bitay Árpád: Gyulafehérvár Erdély művelődéstörténetében	1.50
4. Bitay Árpád: A moldvai magyarság	1.20
5. Szokolay Béla: A nagybányai művésztelep	1.20
6. Balogh Ernő: Kvarc az Erdélyi medence felső mediterrán gipszeiben	1.20
7. György Lajos: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1925. év	1.50
8. K. Sebestyén József: A brassói fekete templom Mátyás-kori címerei	1.20
9. Karácsonyi János: Új adatok és új szempontok a székelyek régi történetéhez	1.50
10. Gál Kelemen: Brassai küzdelmek a magyartalanságok ellen	1.50
11. Tavasz Sándor: Erdélyi szellemi életünk két döntő kérdése	1.20
12. György Lajos: Két dialógus régi magyar irodalmunkban	2.50
13. K. Sebestyén József: A Becse-Gergely nemzetség, az Apafi és a bethleni gróf Bethlen család címere	1.50
14. Fereczki Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1926. év	1.50
15. Gyártás Elemér: A Supplex Libellus Valachorum	1.50
16. Rónay Elemér: Kemény János fejedelem halála és nyugvóhelye	1.50
17. György Lajos: Egy állítólagos Pancsantántra-származék irodalmunkban	1.50
18. Fereczki Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1927. év	2.50
19. K. Sebestyén József: A középkori nyugati műveltség legkeletibb határai	2.50
20. Szabó T. Attila: Az Erdélyi Múzeum-Egylet XVI—XIX. század kéziratok énekeskönyvei	1.50
21. Fereczki Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1928. év. pótlásokkal az 1919—1928. évekről	1.50
22. György Lajos: A francia hellénizmus hullámai az erdélyi magyar szellemi életben	1.50
23. Kántor Lajos: Az Erdélyi Múzeum-Egylet problémái	1.50
24. Gál Kelemen: A nemzeti nevelés román fogalmazásában	1.50
25. Tavasz Sándor: Kierkegaard személyisége és gondolkozása	1.50
26. Papp Ferenc: Gyulai Pál id. Bethlen János gr. körében	1.50
27. Csűrny Bálint: Néprajzi jegyzetek a moldvai magyarokról	1.50
28. Bíró Vencel: Püspökjelölés az erdélyi róm. kath. egyházmegegyében	1.50
29. Teleki Domokos gróf: A marosvásárhelyi Teleki-könyvtár története	1.50
30. Holbauer László: A Remény című zsebkönyv története (1839—1841)	1.50
31. Fereczki Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1929. év	1.50
32. Gyulai Farkas: A Döbrentei-pályázat és a Bánk bán	1.50
33. Rajka László: Jókai „Törökvilág Magyarországon” c. regénye	1.50
34. Temesváry János: Hét erdélyi püspök végrendelete	1.50
35. Bíró Vencel: A kolozsmonostori belső jezsuita rendház és iskola Bethlen és a Rákóczy-fejedelmek idejében	1.50
36. Szabó T. Attila: Az Erdélyi Múzeum Vadadi Hegedűs-kódexe	1.50
37. Kántor Lajos: Hídvégi gróf Mikó Imre szózata 1856-ban az Erdélyi Múzeum és az Erdélyi Múzeum-Egylet megalakítása érdekében	1.50
38. Fereczki Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1930. év	1.50

39. Balogh Arthnr: A székely vallási és iskolai önkormányzat	1.50
40. György Lajos: Eulenspiegel magyar nyomai	2.50
41. Dömötör Sándor: A cigányok temploma	1.50
42. Kristóf György: Báró Eötvös József utazásai Erdélyben	2.50
43. Hofbaner László: Az Erdélyi Híradó története	1.50
44. Kristóf György: Kazinczy és Erdély	1.50
45. Asztalos Miklós: A székelyek őstörténete letelepülésükig	1.50
46. Varga Béla: Az individualitás kérdése	2.50
47. Kemény Katalin: Erdélyi emlékirók	2.50
48. Dömötör Sándor: Vida György facetiái	1.50
49. Oberding József György: A mezőgazdasági hitelkérdés rendezésére irányuló törekvések a román törvényhozásban	1.50
50. Szabó T. Attila: Közép-Szamos-vidéki határnevek	1.50
51. Balogh Jolán: Olasz falfestmények Gyulafehérvárt	1.50
52. Fereczki Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1931. év	1.50
53. Kántor Lajos: Magyarok a román népköltészetben	1.50
54. György Lajos: Magyar anekdotáink Naszreddin-kapcsolatai	1.50
55. Veress Endre: Gróf Kemény József (1795—1855)	4.50
56. Kántor Lajos: Kölcsönhatás a magyar és román népköltészetben	1.50
57. Tavasz Sándor: A lét és valóság	2.50
58. Szabó T. Attila: Adatok Nagyenyed XVI—XX. századi helyneveinek ismeretéhez	2.50
59. Imre Lajos: A falunvelés irányelvei	2.50
60. Veress Endre: A történetíró Báthory István király	2.50
61. Boros György: Carlyle	1.20
62. Juhász Kálmán: Két kolozsmonostori püspökcapát a XVI. században	1.50
63. Bíró József: A kolozsvári Bánffy-palota és tervező mestere, Johann Eberhard Blaumann	2.50
64. Fereczki Miklós: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1932. év	1.50
65. Jancsó Elemér: Az irodalomtörténetírás legújabb irányai	1.50
66. Kántor Lajos: Erdély a világháborút tükröző román irodalomban	1.50
67. Veress Endre: A moldvai csángók származása és neve	2.50
68. Oberding József György: A Kolozsvári Gondoskodó Társaság	2.50
69. Papp Ferenc: Gyulai Pál a kolozsvári ref. kollégiumban	2.50
70. Fereczki Miklós—Valentiny Antal: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1933. év	2.50
71. Balogh Jolán: Márton és György kolozsvári szobrászok	5.50
72. Kristóf György: Szabolcska Mihály Erdélyben	2.50
73. Lakatos István: Magyaros elemek Brahms zenéjében	1.20
74. Kristóf György: Eminescu Mihály költeményei	1.50
75. Bíró József: A bonchidai Bánffy-kastély	2.50
76. Juhász Kálmán: Műveltségi állapotok a Temesközben a török világban	1.20
77. Rajka László: Jókai román tárgyú novellái	1.20
78. Venczel József: A falumunka és az erdélyi falumunka-mozgalom	2.50
79. Valentiny Antal: Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája. 1934. év	2.50
80. Bíró József: Magyar művészet és erdélyi művészet	2.50
81. György Lajos: Anyanyelvünk védelme	1.20
82. Grandpierre Edit: A kolozsvári Szent Mihály-templom története	2.50

93. Balogh Ernő: Dr. Szádeczky-Kardoss Gyula	1.20	119. Balogh Artúr: A Nemzetek Szövetsége húsz évi működésének mérlege	1.20
94. Kozocsa Sándor: Históriai ének Bocs-kay Istvánról	1.20	120. György Lajos: A magyar nábob	1.50
95. Révész Imre: Méliusz és Kálvin	2.50	121. K. Sebestyén József: A Cenk-hegyi Brassóvár temploma	1.50
96. Szabó T. Attila: Zilah helynévtörténeti adatai a XIV–XX. században	2.—	122. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája. 1939. év	2.—
97. Lakatos István: Az új magyar műzene	1.20	123. Szabó T. Attila: Újabb adatok és pót-lások kéziratok énekeskönyveink és verses kézirataink könyvészetéhez	1.50
98. Rass Károly: A mi regényirodalmunk	2.—	124. Ady László: Magyarokapus helynevei	2.—
99. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája. 1935. év	1.20	125. Nyárády E. Gyula: Kolozsvár környékének mocsárvilága	2.50
100. Monoki István: Romániában az 1935. évben megjelent román-magyar és magyar időszakai sajtótermékek cím-jegyzéke	2.—	126. K. Sebestyén József: Régi székely népi eredetű műemlékeink	1.80
101. Szabó T. Attila: Nireş–Szásznyires település, népiség, népesedés- és hely-névtörténeti viszonyai a XIII–XX. században	2.50	127. Biró Vencel: Gr. Baththány Ignác (1741–1798).	1.—
102. Jancsó Elemér: Nyelv- és társadalom	1.50	128. Biró Sándor: A Tribuna és a magyar-oroszai román közvélemény	4.—
103. Gyárfás Elemér: Gyárfás Elek úlnap-lója 1844-ből	1.50	129. Ferenczi István: Régészeti megfigye-lések a limes dacicus északnyugati szakaszán	4.—
104. Jászay Károly: Magyar luteránus megmozdulások Cluj-Kolozsváron 1798–1861)	1.50	130. Herepei János: A dési református is-kola XVII. és XVIII. századbeli igaz-gatói és tanítói	2.50
105. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája 1936. év	2.—	131. Palotay Gertrud: Régi erdélyi himzés-minta-rajzok	2.50
106. Kántor Lajos: Czegei gróf Wass Ottilia, az Erdélyi Múzeum-Egyesület nagy jótévedője	2.—	132. Tóth Zoltán: Iorga Miklós és a szé-kelyek román származásának tana	2.—
107. Szabó T. Attila: A transylvan ma-gyar társadalomkutatás	1.20	133. Jakó Zsigmond: Az Erdélyi Nemzeti Mú-zeum Levéltárának multja és feladatai	2.—
108. Lakatos István: A román zene fejlő-déstörténete	2.—	134. Entz Géza: A csicsókeresztúri római ka-tolikus templom	3.—
109. Szabó T. Attila: Kelemen Lajos tu-dományos munkásságának negyven éve (1897–1937)	1.20	135. Kristóf György: Tudományos intézetek Erdélyben 1919-ig	2.—
110. György Lajos: Dr. Bitay Árpád életrajzi adatai és tudományos mun-kássága	1.20	136. Balogh Ödön: Néprajzi jegyzetek a csü-gési magyarokról	2.50
111. Szabó T. Attila: Dés helynevei	2.—	137. Debreczeni László: Szélegyzetek egy népművészetről szóló munkához	2.—
112. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája. 1937. év	2.—	138. Imreh Barna: Mezőbánd helynevei	3.—
113. Makrai Endre–Nagy Ödön: Adatok téli néphagyományaink ismeretéhez	4.—	139. Mikó Imre: A törvényhozói összeférhe-telenség	2.—
114. Szabó T. Attila: Bábonytörténete és települése (68 képpel)	4.—	140. Biró Vencel: Gróf Zichy Domonkos Er-délyben	1.50
115. György Lajos: Az „Erdélyi Múzeum” története (1874–1937)	2.—	141. Entz Géza: A dési református templom	2.50
116. Fábán Béla: Nagykend helynevei	1.—	142. Tolnai Gábor: Gróf Lázár János, a Vol-taire-fordító	1.—
117. Herepei János és Szabó T. Attila: Levéltári adatok faépítészetünk történetéhez. I. Fatemplomok és ha-ranglábak	2.—	143. Herepei János: Könyvészeti tanulmányok	5.—
118. Szabó T. Attila: Levéltári adatok faépítészetünk történetéhez. II. Szé-kelykapuk és fazárak	1.20	144. Nagy Géza: Társadalmi ellenetek a régi erdélyi református egyházban	1.50
119. Kristóf György: Az erdélyi magyar vidéki hírlapirodalom története a kiegyezésig	2.—	145. Tóth Zoltán: A román történettudomány és a székelyföldi románság kérdése	2.50
120. György Lajos: Dr. Rajka László élete és tudományos munkássága	1.20	146. Kelemen Lajos: Radnótfája története	1.—
121. Lakatos István: A muzsikusz-Ruztskák Erdélyben	1.20	147. Szabó T. Attila: Dés települése és lakos-sága	2.—
122. Valentiny Antal: Románia magyar irodalmának bibliográfiája. 1938. év	2.—	148. Tavaszy Sándor: A két Apafi fejedelem	2.—
123. Domokos Pál Péter: Zemlénny János kéziratok énekeskönyve (XVII. sz.)	1.20	149. Németh Gyula: Kőrösi Csoma Sándor lelki alkata és fejlődése	2.50
124. Szabó T. Attila: A kalotaszegi nagy-birtokok jobbágságának szolgáltatá-sa és adózása (1640–1690)	2.—	150. Entz Géza: Szolnok–Doboka középkori műemlékei	3.—
125. Nagy Géza: Geleji Katona István személyisége levelei alapján	1.20	151. Makrai László: Szolnok–Doboka megye magyarsága	2.—
126. Kántor Lajos: Párbuzam az Erdélyi Múzeum-Egyesület és az Astra meg-alakulásában és korai működésében	1.50	152. Györfly István: Erdély virágtalan nő-vényei (Cryptogamae) a kutatás jövőt néző megvilágításában	3.—
127. Palotay Gertrud: Árva Bethlen Kata fonalak munkái	2.—	153. Balogh Artúr: Erdély nemzetiségi kér-dései	1.80
128. Imre Lajos: A közművelődés mint társadalmi feladat	1.—	154. Vita Zsigmond: Románia magyar irodalmának bibliográfiája 1940-ben és 1941-ben	1.50
		155. György Lajos: A Benigni-könyvtár	1.—
		156. Gazda Ferenc: Gr. Kemény József és Mike Sándor levelezése	2.50
		157. Makrai László: Az erdélyi románok a középkori magyar oklevelekben	2.—
		158. Vita Zsigmond: A Bethlen-kollégiumi színjátszás a XVII. és XVIII. század-ban	1.50

**Megrendelhetők az Erdélyi Múzeum kiadóhivatalában
Kolozsvár, Király-u. 14. ~ Postatakarék csekk száma: 31.851**